

Vlaams
Parlement

vergadering **C191 – WON15**
zittingsjaar 2012-2013

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Woonbeleid, Stedelijk Beleid en Energie

van 2 mei 2013

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, en tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de evaluatie van het SERV-advies in verband met de VREG

- 1235 (2012-2013)

Vraag om uitleg van de heer Robrecht Bothuyne tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over het SERV-advies over de VREG

- 1279 (2012-2013)

3

■

Voorzitter: de heer Jan Penris

Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, en tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de evaluatie van het SERV-advies in verband met de VREG
- 1235 (2012-2013)

Vraag om uitleg van de heer Robrecht Bothuyne tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over het SERV-advies over de VREG
- 1279 (2012-2013)

De voorzitter: Het antwoord wordt gegeven door minister Van den Bossche.

De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Voorzitter, minister, collega's, het advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) over de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG) verontrust mij, zeker met het goede nieuws van vandaag namelijk dat er één distributietarief zal komen. De VREG krijgt dus een belangrijke taak. Ik ben steeds vragende partij geweest voor een eengemaakt distributietarief dat ook een correct tarief moet zijn. Door naar een eengemaakt tarief te evolueren, is het nog belangrijker dat de regulator die de prijs moet beoordelen, klaar is voor zijn taak. Als ik dan het SERV-advies lees, stel ik me toch vragen bij de timing.

In het SERV-advies – op eigen initiatief –, gericht aan het Vlaams Parlement, de Vlaamse Regering en de VREG staat: “Tien jaar na de vrijmaking van de elektriciteits- en gasmarkt, wordt 2013 een scharnierjaar voor de VREG. De tariefregulering van de distributienetten wordt immers binnen afzienbare tijd een taak voor de VREG, en de instelling gaf ook al aan dit jaar een aantal taken te willen afstoten om meer ruimte vrij te maken voor de kerntaken als energieregulator.”

Minister, de SERV stelt dat het de VREG momenteel ontbreekt aan deskundigheid en capaciteit om de Vlaamse tariefregulering uit te bouwen. De opstart van de voorbereidingen zou omzeggens nog moeten beginnen. Werd hierover recent overlegd met de federale overheid of de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (CREG), om een vlotte overgang te bewerkstelligen? Bent u het eens met de SERV dat er inzake regelgeving die de tariefbevoegdheid van de VREG wettelijk omkadert, niet afgewacht mag worden tot de overdracht federaal volledig geregeld is en er sneller gegaan moet worden dan de timing voor het groenboek Staatshervorming?

Minister, deze vraag was opgesteld nog voor de Vlaamse Regering beslist heeft om te komen tot een eengemaakt distributietarief, alvast per gebied waar de netbeheerders actief zijn. Met dit nieuws en het SERV-advies is het nog belangrijker om de VREG effectief klaar te maken. Misschien is het ook nodig om eens een kerntakendebat over de VREG te houden: moet de VREG nog alles blijven doen wat hij vandaag doet als hij effectief een regulator wordt? Minister, staat u open voor een kerntakendebat, want ik denk dat we dat in deze commissie heel dringend moeten voeren?

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Voorzitter, minister, collega's, de inleiding is al ruim geschetst door de heer Reekmans.

Het SERV-advies past in een ruimer SERV-project rond marktregulering en regulatoren in uitvoering van het Pact 2020. De VREG staat namelijk voor een aantal belangrijke kantelmomenten: de geplande overdracht van de bevoegdheid als gevolg van de zesde staatshervorming en de afstemming van taken waarnaar de heer Reekmans ook verwees. De

VREG zelf heeft vorig jaar het debat al op gang getrokken met een eigen advies over hoe zij denken dat het Vlaams energiebeleid moet worden uitgebouwd en welke actoren welke rol zouden moeten spelen. Het is belangrijk dat ook de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement dit debat voeren en tot conclusies komen.

De SERV adviseert om de VREG toe te laten zich meer te concentreren op zijn kerntaken als regulator en de VREG voldoende te versterken om die kerntaken uit te kunnen voeren. Tegelijk moet de onafhankelijkheid van de regulator verzekerd worden, alsook zijn onafhankelijkheid tegenover de marktbelangen in de sector. Volgens de SERV is dit niet enkel de verantwoordelijkheid van de VREG, doch ook van de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement. Er is nood aan een sterke, onafhankelijke energieregulator. Iedereen is het daarover eens. Er is ook nood aan een regulator die goed werkt met duidelijk omschreven taken en goed regulerend werk, liefst dus niet zoals de federale evenknie, die met processen zijn beleid probeert af te dwingen. Dit alles hangt natuurlijk af van het institutionele kader waarin de regulator kan en moet functioneren.

Minister, wat is uw visie op de aanbevelingen van de SERV? De meerjarentarieven lopen tot eind 2014. Vanaf 2015 zal Vlaanderen over de nettarieven beslissen. Uit uw communicatie van vanmorgen heb ik begrepen dat u de tarieven een jaar langer wilt bevriezen tot 2016 om vanaf dan een nieuwe tarifaire periode te laten starten. Hoe dan ook is het belangrijk om ons daarop voor te bereiden. Uiteraard moet daarbij de onafhankelijkheid van de VREG worden gegarandeerd. Wat is dan de timing? In 2016 zouden er nieuwe Vlaamse tarieven komen, maar op welke manier moet dit gebeuren? Wanneer moet er welk decretaal werk gebeuren? Welke timing is er om een nieuwe tariefmethode en nieuwe tarieven vast te stellen?

Een van de belangrijkste opmerkingen van de SERV en ook van de VREG zelf – in een interview in Trends verwezen de voorzitter en directeur van de VREG daar expliciet naar – betreft de capaciteit van de VREG om dit werk aan te kunnen. Op dit moment werken er 27 mensen bij de VREG nadat een aantal personen zijn overgegaan naar het Vlaams Energieagentschap (VEA) in het kader van de uitvoering van het groenestroombeleid. Dat is een zeer beperkte capaciteit. De kennis is op dit moment helemaal niet aanwezig bij de VREG om effectief die tarifaire bevoegdheid op te nemen.

Ter vergelijking, de CREG heeft op dit moment negentien voltijdse equivalenten zonder de secretariaatsondersteuning en dergelijke, bijgerekend in hun directiecontrole, prijzen en rekeningen. Die negentien voltijdse equivalenten zijn alleen bezig met het vaststellen van de tarieven.

Op welke manier denkt u dat de VREG kan worden gewapend om deze opdracht aan te kunnen en effectief te beginnen met de voorbereiding? Ik stel ook vast dat de Waalse tegenhanger, de Commission wallonne pour l'Energie (CWaPE), vorig jaar al een advies heeft uitgebracht over hoe zij aankijkt tegen die bevoegdheidsoverdracht. Zij staan dus al een stapje verder dan Vlaanderen.

Hoe ziet u het takenpakket van de VREG en de afstemming op de andere actoren in het energiebeleid? Wilt u de VREG strikt herleiden tot de visie van Europa met betrekking tot de rol van een regulator of blijft u erbij dat er ruimere taken kunnen worden toebedeeld aan de VREG? Wanneer u kiest voor het striktere pakket – wat volgens mij te verkiezen is –, zal er dan nog verder personeel en knowhow verschuiven naar andere diensten binnen de Vlaamse overheid? Zo ja, hoe ziet u dat dan?

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Minister, de overdracht van de bevoegdheden over distributienettarieven stelt ons voor een organisatorisch probleem. Het gaat om een decretale uitdaging en een uitdaging op het vlak van beleidsvorming en beleidsvoorbereiding.

Wat het personeel betreft, vraag ik me af of een overdracht van de CREG naar de regionale regulatoren in het kader van het zogenaamde voorhoededeбат dat plaatsvindt, waarbij een aantal federale ambtenaren zouden kunnen worden overgedragen naar de gewesten, daarin is opgenomen. De CREG heeft een apart statuut, dat anders is dan dat van de andere federale administraties. Zullen de betere ambtenaren die bij de federale regulator werken, kunnen overgaan of zijn zij daar niet in geïnteresseerd?

Wat de kerntaken betreft, minister, heb ik ooit gesuggereerd om op het vlak van injectiemetingen en productiemetingen waarbij vandaag de meterstanden worden ingegeven in de VREG-databank voor het verkrijgen van bijvoorbeeld certificaten, die bevoegdheid desgevallend te verhuizen naar de distributienetbeheerder die vandaag ook al bevoegd is voor de afnamemeterstanden. We zouden dan kunnen komen tot een uniek loket en tot één aanspreekpunt. Vandaag moeten we de aansluiting van onze zonnepanelen bij wijze van spreken melden aan de netbeheerder, maar onze injectiestanden doorgeven aan de VREG. Dat is niet duidelijk. Dat is geen eenvormig bevoegdheidspakket. We zouden ook personeel binnen de VREG kunnen vrijmaken door die taak te verhuizen naar de distributienetbedrijven.

Wat de beleidsmatige voorbereiding betreft, moeten we ook op het vlak van tariefstructuur nadenken hoe we die maximaal kunnen hervormen om de flexibiliteit die er komt in het aansturen van vraag en productie, maximaal aan te wenden, om aan congestiemanagement te doen, om de bestaande capaciteit van het distributienet maximaal op te rekken en dure investeringen in netversterking zoveel mogelijk te kunnen uitstellen zodat de kosten voor de consument maximaal kunnen worden beheerst. Dat vraagt een andere structuur van tarifiering. In hoeverre wordt ook aan die voorbereiding gewerkt?

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Minister, de zesde staatshervorming betekent ook een verruiming van uw beleidsdomein. Door die zesde staatshervorming wordt een belangrijke bevoegdheid overgeheveld, namelijk de tariefbevoegdheden voor energie. Het is dan ook vanuit die bezorgdheid dat verschillende commissieleden u tijdens de bespreking van de beleidsbrief in november 2012 een aantal vragen hebben gesteld over de voorbereiding van die overheveling. De VREG had toen al meermaals aangegeven dat die overdracht meer personeel zou vragen.

Minister, ik heb de teksten er nog eens op nagelezen. Uw antwoord was bijzonder karig. U antwoordde dat u de VREG had gevraagd om te beginnen met de voorbereiding van zijn nieuwe bevoegdheden. Intussen wordt echter ook de SERV ongeduldig. Hij vindt dat het lang stil blijft rond de invulling van uw opdracht om die tariefbevoegdheden naar Vlaanderen over te hevelen. De SERV is van mening dat u te lang de kat uit de boom kijkt vooraleer u in actie schiet. En die afwachtende houding zou wel eens tot rechtsonzekerheid kunnen leiden waarvan bedrijven en gezinnen de dupe zouden kunnen worden.

Niemand zal ontkennen dat we absoluut behoefte hebben aan een vrijgemaakte energiemarkt op voorwaarde dat die goed draait. Daarvoor zijn hervormingen noodzakelijk.

Minister, ik stel vast dat een aantal collega's en dan zeker een collega van uw eigen partij een aantal voorstellen doen. Kunt u vandaag een tip van de sluier oplichten in verband met de overheveling van de tariefbevoegdheden naar Vlaanderen, de hervorming van de tarievenstructuur? Hoe wilt u de VREG hervormen wat absoluut noodzakelijk is om die overheveling voor te bereiden?

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Voorzitter, dames en heren, ik ben het in essentie eens met de aanbevelingen, die u trouwens goed hebt samengevat.

Eerst kort even iets wat de onafhankelijkheid van de regulator betreft. De Europese Energierichtlijnen zeggen heel duidelijk aan welke onafhankelijkheidsvereisten een energieregulator moet voldoen. Die vereisten hebben we ook opgenomen in de Vlaamse Energiewetgeving, toen we het derde energiepakket hebben omgezet. Met andere woorden: de onafhankelijkheid van de VREG wordt decretaal gewaarborgd. Dat is belangrijk, we hebben dat gedaan.

Daarnaast is er natuurlijk ook de aanbeveling dat de VREG zich meer moet focussen op zijn kerntaken, dat die moeten worden versterkt: een mening die door redelijk wat commissieleden wordt gedeeld, merk ik. Ook daar kan ik me in vinden en we hebben al een aantal stappen gezet de afgelopen maanden. Enerzijds is het zo dat we hebben beslist om een aantal dossiers, met name de behandeling van de groenestroomdossiers, over te dragen aan het VEA en ze niet langer door de VREG te laten doen. Anderzijds is het zo dat we inzake het unieke loket, waar ook de heer Martens voor pleit, hebben beslist dat de netbeheerders de taken inzake de behandeling van zonnepanelendossiers op zich zullen nemen. Daardoor komt er bij de VREG meer ruimte om zich te focussen op de uitvoering van de kerntaken. Het unieke loket start trouwens op 1 oktober.

Dit zijn een aantal beslissingen die we de afgelopen maanden hebben genomen om ervoor te zorgen dat de VREG zich werkelijk kan focussen op wat ik 'kerntaken' zou noemen. Voor mij behoren ook de adviesverlening aan de overheid en de informatieverlening aan klanten daartoe. Advies aan de overheid spreekt voor zich, soms moeten we advies kunnen vragen aan de VREG. Informatieverlening aan de klanten, dat is iets zoals de V-TEST, die ook het best door een onafhankelijk orgaan gebeurt. Andere kerntaken van de regulator zijn de behandeling van vragen en klachten van afnemers tegen marktpartijen en het toezicht op de handel in en inlevering van groenestroom- en warmte-krachtcertificaten en garanties van oorsprong.

Door de verschuivingen die ik net heb toegelicht, wordt het takenpakket van de VREG vanaf 1 januari 2014 sowieso beperkt tot de taken die opgelegd worden door Europa en enkele daaraan nauw verwante taken. Is het nodig om verder te bekijken of we ze nog meer moeten beperken? Dat kan altijd, maar ik denk dat we hiermee al een belangrijke oefening hebben gedaan om de taken tot de essentie te herleiden. De facto moet dit leiden tot een versterkte werking van de VREG.

Ik begrijp evenwel heel goed dat we, zoals mevrouw Van den Eynde ook aanstipte, op tijd moeten starten met het voorbereiden van de tariefbevoegdheid. Ik blijf hopen en rekenen op een federale voorhoede die ons komt helpen om dat te doen, maar ik wacht er niet meer op. U weet dat dit nu wordt besproken tussen de partijvoorzitters van de partijen die over de zesde staats hervorming hebben onderhandeld. Ik heb bij de begrotingscontrole toelating gekregen om twee mensen extra aan te werven voor de VREG. Dat is redelijk uniek, in die zin dat de overheid het personeelsbestand binnen de perken tracht te houden en hier en daar af te bouwen. Er wordt grondig nagedacht over de vervanging van elk personeelslid. Voor de VREG is dat niet mogelijk, we krijgen er een pak nieuwe taken bij. Zelfs wanneer we focussen op de kerntaken, is het nodig en wenselijk om voor versterking te zorgen. Die budgetten zitten in de begrotingscontroleoefening. Zodra die helemaal is afgerond, zullen we twee mensen kunnen aanwerven die werkelijk als taak hebben om daarmee van start te gaan, in afwachting van de federale ambtenaren die ons zouden moeten helpen.

Wat is de timing? Ik ben een beetje voorzichtig, maar ik wil u wel een timing meegeven. Ik ben voorzichtig omdat er nog niet definitief beslist is op federaal niveau vanaf welke datum die bevoegdheid naar ons komt. Maar goed, wij gaan ervan uit dat het verder zal verlopen zoals we nu denken, en in die veronderstelling zou de bevoegdheidsoverdracht kunnen plaatsvinden in het begin van 2015. Dat zou betekenen dat als we de nieuwe Vlaamse distributietarieven in werking willen laten treden tegen ten laatste 1 januari 2016, de opmaak van het decretaal kader moet zijn afgewerkt tegen eind 2014 en dat de methodologie

om de tarieven te bepalen, door de VREG moet zijn opgesteld en vastgelegd tegen midden 2015. Dit laatste betreft de methodologie die zal bepalen welke tarieven worden goedgekeurd en op welke manier, zodat in de tweede helft van 2015 de tariefdossiers kunnen worden ingediend en kunnen worden onderzocht door de VREG. Deze timing lijkt me vrij redelijk, maar pin me er niet op vast, want de timing hangt nog af van een aantal factoren waarop ik niet veel rechtstreekse impact heb.

Het is inderdaad zo dat de afspraken die de minister-president en ikzelf hebben gemaakt met de netbeheerders en die enkele dagen geleden bekrachtigd werden binnen de regering, ook inhouden dat Vlaanderen zelf bevoegd wordt voor het tarief en dat we ook zelf bepalen op welke manier die tarieven worden doorgerekend aan de gezinnen en bedrijven. Tegelijkertijd beogen we een eenheidstarief, minstens binnen het gebied van elke werkmaatschappij en idealiter zelfs op Vlaams niveau. Daaraan voorafgaand moet een efficiëntieoefening gebeuren binnen elke werkmaatschappij, een oefening over het schrappen van mandaten, fusies enzovoort. Het lijkt ons logisch dat de nieuwe tarieven ingaan op een moment waarop elk van die wijzigingen plaatsvindt en dat er dus niet tussentijds nog wordt geëxperimenteerd op basis van dossiers die bovendien moeten worden ingediend bij de CREG en waartegen procedures lopen bij de rechtbank over de methodologie die ze hanteren. Dat lijkt ons in het licht van deze staatshervorming niet de meest ideale piste, vandaar dat dit deel uitmaakt van de afspraken. Er is overigens ook een gentlemen's agreement omtrent een standstill. Het niet inpikken op agressieve wijze van elkaars gebied, hoort daarbij, net als het elkaar of de overheid niet bestoken met juridische procedures in afwachting van de nieuwe methodologie. We menen dat enige rust belangrijk zal zijn, willen we dit binnen afzienbare tijd allemaal kunnen afspreken.

Ik meen dat ik hiermee heb kunnen antwoorden op uw vragen en bezorgdheden.

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Voorzitter, minister, bedankt voor uw antwoord. Het is tamelijk duidelijk. Ik meen dat de timing voor zich spreekt en dat we de tarifiering pas tegen 2015 en 2016 kunnen doen. De bevrozing tot 2015, 2016 lijkt me ook evident, want u zult niet eerder klaar geraken met de oefening.

Wat het eengemaakt distributietarief betreft: de intentie en wat de Vlaamse Regering vandaag heeft onderhandeld met Eandis en Infrax, dat had ik, minister, zelf geschreven kunnen hebben. (*Gelach*)

Ik wil me daar niet te hard mee op de borst kloppen, maar ik heb helemaal in het begin van de legislatuur gevraagd om daar iets aan te doen. Deze regering bewijst dat ze soms ook luistert naar goede voorstellen van de oppositie, ook wel naar de slechte, maar vooral naar de goede, en dat is heel belangrijk.

Alle gekheid op een stokje, wat me zorgen baart, is dat dit de eerste stap is in iets wat enkele jaren geleden in Vlaanderen onbespreekbaar was. De geesten zijn gerijpt. Sommige partijen hebben ingezien dat dit niet meer kan. Het schrappen van de mandaten bewijst de overtolligheid van bepaalde structuren die bestonden.

Ik heb de eer en het genoegen, door in een bestuursmeerderheid te zitten, die intercommunales van dichtbij bezig te zien door af en toe op algemene vergadering te worden uitgenodigd. Vroeger was dat niet zo. Toen moest ik dat via een gunstige wind vernemen, nu kan ik het zelf zien.

Er is een stap in de goede richting gezet, maar er is nog werk aan de winkel. We moeten ons afvragen of al die algemene vergaderingen, al die raden van bestuur en al die uitnodigingen wel zoveel geld moeten kosten. De uitgaven die nog altijd door Infrax en Eandis gebeuren, liggen hoger dan de kosten voor het feestje van Belfius in Thermae Palace in Oostende. Daar mag je zeker van zijn. Minister, ik hoop dat u en uw partij even strijdvaardig zullen zijn als in

het Belfius-dossier, en de netbeheerders een nog grotere sanering zullen opleggen. Dat is stap een. Stap twee is naar het meest gunstige, betaalbare distributietarief te gaan voor alle inwoners.

Het enige antwoord dat de distributiebeheerders altijd hebben kunnen geven op mijn kritiek, was dat de prijzen historisch zijn gegroeid. Als het debat wordt geopend binnen VREG over een eengemaakt tarief, hoop ik dat men niet komt zeggen dat de kostprijs historisch is gegroeid. We moeten omgekeerd denken, we moeten durven te vertrekken vanuit de distributienetbeheerders en ons afvragen wat er nodig is. Vandaag hebben we Infrax en Eandis. Ik durf voor te stellen aan de Vlaamse Regering om die distributienetbeheerders mee te bekijken en van onderuit te beginnen. Welke rol moet Infrax nog spelen, welke rol moet Eandis nog spelen? Wat zijn hun kerntaken en wat is daarvan de kostprijs? Wat is een redelijk tarief dat de burger moet betalen?

Op dit moment betalen sommigen minder, maar de meesten betalen meer. Het mag niet de bedoeling zijn van een eengemaakt tarief degenen die minder betaalden, extra te laten betalen, en degenen die meer betaalden, minder te laten betalen. Ik zou in deze commissie een kerntakendebat willen voeren over de VREG en wat zijn taak is, en hoe we tegen 2020 onze netbeheerders bekijken. Ik heb ooit gepleit voor één Vlaams nutsbedrijf. Ik blijf daarachter staan. Van mij mogen Infrax en Eandis apart gaan. Wat mij vooral bekommert, is hoe we naar de beste en meest correcte prijs gaan voor alle inwoners van Vlaanderen.

De voorzitter: Over dat nutsbedrijf is er een initiatief hangende van Groen. Dat zullen we te gelegener tijd bespreken.

De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Ik ben het eens met het laatste element in het betoog van de heer Reekmans. We moeten inderdaad tot het best mogelijke tarief en een efficiënte werking van onze netbeheerders komen. Ik roep iedereen op het publieke en politieke debat over de efficiëntie, die noodzakelijk is voor ons netbeheer, niet alleen te voeren over mandaten in intercommunales. De besparing die is gebeurd door het schrappen van een aantal mandaten in intercommunales, is goed, maar het gaat over een winst van een paar honderdduizend euro op een jaarbudget van vele honderden miljoenen euro's. Misschien dat er hier en daar wel een paar duizend euro te rapen valt. Dat moeten we dan zeker doen. Ik ben blij dat we dan ook in u een partner zullen vinden, mijnheer Reekmans, in de besturen van de diverse intercommunales, maar dat is niet de hoofdzaak van het debat.

Het debat moet gaan over de nieuwe tariefstructuur vanaf 1 januari 2016 – het is goed dat die timing nu open en bloot op tafel ligt – zo goed mogelijk vorm te geven. Daarbij is het niet onbelangrijk rekening te houden met de noodkreten van sommige netbeheerders over het financieringstekort dat ze nu al hebben door onder andere kosten voor groene stroom.

Ik heb begrepen dat de netbeheerders zich engageren om geen nieuw tariefdossier in te dienen bij de CREG, dus dat de tarieven gelijk blijven tot en met 2015. Ook hun inkomsten blijven gelijk tot dan, wat ook betekent dat het huidige tekort dat ze nu hebben opgebouwd, voorlopig wordt meegesleept tot dan en mee een oplossing zal moeten krijgen in de nieuwe Vlaamse tariefstructuur. Dat wordt een heel belangrijk element in het debat, waar ik, net als de heer Reekmans, naar uitkijk.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Minister, ik ben blij dat er al werk is gemaakt van de beperking van de taken van de VREG tot de kerntaken, dat er al beslissingen zijn genomen voor overdracht van taken naar het VEA en naar de distributienetbeheerders. Dat is ook nodig. Uit een recente internationale vergelijking bleek dat de kosten voor de regulator – ik moet eigenlijk regulatoren zeggen – in ons land bij de hoogste van heel Europa zijn. Het heeft er natuurlijk ook mee te maken dat we niet minder dan vier regulatoren hebben op onze elektriciteitsmarkt.

Dat men de taken nu beperkt tot de kerntaken, kan alleen maar bijdragen tot een kostenefficiënte werking van de regulator.

Minister, er is decretaal meer nodig dan enkel de onafhankelijkheid van de regulator te waarborgen. We moeten een methode vinden om vanuit het parlement richtsnoeren over tariefmethodologie uit te vaardigen. De derde Energierichtlijn heeft die onafhankelijkheid van de regulator versterkt, maar het neemt niet weg dat het nog altijd mogelijk is vanuit de overheid richtsnoeren aan te reiken over de manier waarop een tariefmethodologie moet worden opgebouwd. Zaken als progressiviteit, verdeling van kosten tussen bedrijven en gezinnen, de cascadering van hoe we kosten van het hoogspanningsnet doorrekenen naar midden- en laagspanning, dat heeft allemaal serieuze maatschappelijke consequenties.

De houding van de federale regulator was er een van: de overheid heeft zich daar niet mee te moeien. Elke poging van de federale overheid, van het koninklijk besluit betreffende de meerjarentarieven tot de wet ter verankering van de methodologie, is door de CREG op juridische oekazes onthaald. De CREG heeft al die pogingen voor de rechtbanken aangevochten.

Ik hoop dat de VREG het Vlaams Parlement zal toelaten richtsnoeren voor de tariefmethodologie te geven. De maatschappelijke consequenties zijn immers zeer belangrijk. De tariefmethodologie kan helpen de kostenefficiëntie van het net te verhogen. Door de flexibiliteit van vraag en aanbod aan te sturen, kan de capaciteit van het net maximaal worden opgetrokken.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Minister, ik stel vast dat een lid van uw partij weer belangrijke opmerkingen heeft gemaakt. U zult hier tijdens de verdere onderhandelingen rekening mee moeten houden. Ik vind het alvast belangrijk dat de energiespecialist van sp.a belangrijke inhoudelijke opmerkingen heeft gemaakt.

U hebt de sluijer enigszins opgelicht en ik wil u hiervoor bedanken. We hebben zes maanden lang stilzwijgen gekend. Er is tijdens die maanden nooit een echte discussie gevoerd over de vraag hoe het nu verder moet met die hervormingen. Nu hebt u duidelijk laten weten dat de VREG van een aantal taken zal worden ontlast. Er komen twee bijkomende personeelsleden. Een aantal bevoegdheden zullen naar het VEA, naar Elia en naar de andere netbeheerders worden overgeheveld.

Minister, met de overheveling van de tariefbevoegdheid krijgt Vlaanderen enorme troeven in handen. Het is belangrijk die troeven goed te benutten. Ik zou u dan ook met aandrang willen vragen uw partij, die tenslotte deel van de Federale Regering uitmaakt, ertoe aan te zetten deze zaak goed en snel af te handelen. U hebt zelf verklaard dat er nog een paar hete hangijzers zijn die de zaak blokkeren. Het lijkt me dan ook belangrijk dat u bij uw eigen partij goed benadrukt dat in dit verband vooruitgang moet worden geboekt.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Ik zal met die laatste opmerking beginnen. Ik ben het ermee eens dat de zesde staats hervorming best snel en vlot worden afgehandeld. We moeten minstens een grotere duidelijkheid met betrekking tot de data krijgen. De voorhoede kan al komen. Zelfs indien zou blijken dat andere zaken nog moeten worden gefinaliseerd, zie ik geen reden om dat niet alvast te vragen. Ik zal hier binnen mijn partij zeker voor pleiten. Ik hoop dat meerdere partijen hier het nut van inzien.

Mijnheer Martens, indien we deze zaken door middel van een decreet regelen, lijkt het me belangrijk dat dit decreet ook duidelijke richtsnoeren bevat die de regulator kan gebruiken om de tarieven te bepalen. We hebben immers gemerkt dat anders een rechtsonzekerheid ontstaat. We hebben gezien wat de CREG is overkomen. Er zijn met betrekking tot de

wettelijke basis voor de bepaling van de tarieven veel rechtszaken geweest. Het gaat om gedegen juridisch werk. De richtsnoeren moeten duidelijk zijn.

De regulator moet zijn werk in alle onafhankelijkheid kunnen uitvoeren. Dit betekent niet dat er geen duidelijke richtsnoeren moeten zijn met betrekking tot de wijze waarop dit moet gebeuren. Op dat vlak ben ik het volledig met u eens. Ik neem aan dat hierover nog parlementaire debatten zullen volgen. Het gaat dan om voorbereidende debatten in de commissie en om debatten tijdens plenaire vergaderingen.

Mijnheer Bothuyne, de tarieven worden niet tussentijds aangepast. We willen een grote rechtsonzekerheid met betrekking tot die tarieven vermijden. Op deze manier worden we niet op bepaalde ogenblikken met schokkende tarieven geconfronteerd die vervolgens weer worden uitgevlakt en aangepast. Dit lijkt me een goed beleid.

Er zijn heel wat zaken gebudgetteerd. Bepaalde zaken zijn ondergebudgetteerd en andere zaken zijn dan weer overgebudgetteerd. We zullen dat allemaal moeten verrekenen. Indien we op hetzelfde ogenblik de openbardienstverplichting willen solidariseren en de tarieven willen gelijkschakelen, zal dat voor het merendeel van de gezinnen en de bedrijven een duidelijke stap in de goede richting betekenen. Het wordt niet enkel een stap in de richting van efficiëntie en transparantie. Aangezien het een duidelijke stap in de goede richting betreft, geven we er de voorkeur aan deze overeenkomst met de netbeheerders af te sluiten.

Wat de efficiëntiewinsten betreft, merk ik een verschil in de houding van bepaalde mensen. De heer Reekmans heeft gesteld dat er nog heel wat efficiëntiewinsten kunnen worden geboekt. Hij heeft een boodschap van soberheid gebracht. Ik breng in feite dezelfde boodschap.

Het is niet zo dat dit de eerste stap en het eenheidstarief de tweede stap vormen. De eerste stap is een voorwaarde om tot de tweede stap te komen. De afspraken met de Vlaamse Regering zijn op dit vlak zeer duidelijk. De solidarisering van de openbardienstverplichting kan enkel binnen een bepaald kader. Binnen dat kader nemen de netbeheerders hun verantwoordelijkheid op. Ze trachten op hun manier en binnen hun domein zo veel mogelijk efficiëntiewinst te boeken.

Ik snap dat de schrapping van mandaten niet altijd in vele miljoenen winst voor de consument resulteert. Het gaat soms om duizenden of, in dit geval, om honderdduizenden euro's. Vele kleintjes maken een groot. Zo heb ik het altijd geleerd. Bovendien gaat het om een principe. We kunnen de mensen in deze tijden van economische crisis moeilijk vragen een zekere soberheid aan de dag te leggen en allemaal te helpen om deze periode door te komen, indien we niet zelf het goede voorbeeld geven. Dat lijkt me een kwestie van principe. We mogen de mate waarin mensen hierom vragen niet miskennen.

De mensen verwachten van de zaken waarop een overheid impact heeft dat ze niet duurder dan nodig zijn. Daar kunnen we aandacht aan besteden. Volgens mij hebben we dat binnen dit domein gedaan. We hebben de groenestroomcertificaten beter aan de werkelijke kosten aangepast. We hebben getracht die kosten binnen de perken te houden. Ieder zijn deel is niet te veel.

Een aantal sprekers hebben voor een enkel Vlaams nutsbedrijf gepleit. Ik pleit daar zelf ook voor. Er is een zeer eenvoudige reden waarom dit bedrijf niet op de planning voor 2016 staat. Electrabel is nog een aandeelhouder in het gebied van Eandis. Infrax is een zuiver intergemeentelijk samenwerkingsverband. Een decreet verplicht Electrabel uit Eandis te treden.

De Vlaamse Regering heeft zich voorgenomen na te gaan of dat sneller kan gaan en voor 2018 tot stand kan worden gebracht. Dat zal vanzelfsprekend niet tegen eender welke kostprijs gebeuren. Afhankelijk van de snelheid waarmee dat kan gebeuren, de kost zo u wilt, zal het vroeger of later gebeuren. Het lijkt mij vanzelfsprekend pas wenselijk om na te

denken over de allerlaatste stap, namelijk of wij niet moeten proberen één Vlaams nutsbedrijf te realiseren, wanneer het gaat om allemaal zuivere intercommunales en wanneer die barrière is weggevallen. Dat verklaart waarom wij in 2016 wel al een Vlaams tarief kunnen hebben, maar ook waarom het evengoed nog kan gaan om twee verschillende tarieven. Daarna kunnen wij nog een laatste stap zetten.

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Minister, wat u daarnet tot het debat bijdroeg, was positief. Ik vergat echter nog één ding te vermelden, iets dat cruciaal zal worden om tot een degelijk, correct en betaalbaar eenheidstarief te komen: een dividendbegrenzing voor de aandeelhouders en participanten. Daar zat immers het grote probleem in de hele discussie over de hogere en lagere distributietarieven. Als je de curve van de laatste jaren bekijkt, zie je dat er op een gegeven moment een gigantische stijging is geweest voor de consument, maar parallel waren er, zowel bij Infrax als bij Eandis, dividenden voor de gemeenten die tot vijf- en zelfs achtmaal groter werden. Dat is niet correct. Je kunt de consument niet doen betalen voor datgene waarbij de gemeenten eigenlijk van een vorm van verdoken gemeentebelasting gebruikmaken. Parallel met de stijging voor de consument moet er een begrenzing komen. De nutsmaatschappijen moeten op een correcte manier kunnen werken. Aardgas en elektriciteit enzovoort zijn te gevaarlijke producten. Dat moet degelijk worden onderhouden. Maar zodra de VREG de tarieven vaststelt, moet zij een effectieve begrenzing opleggen van de dividenden die op deze tarieven mogen worden uitgekeerd. Ook dat moet in het debat ter sprake komen.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Mijnheer Reekmans, die tarieven zijn begrensd. Ze worden door de regulator vastgelegd. Ik noteer dat de burgers van uw gemeente binnenkort een gemeentelijke belastingverhoging zullen krijgen omdat u de dividenden van uw energie-intercommunale zult weigeren. Maar goed, dat is voor het werk in uw gemeente.

Minister, wat mij betreft mogen de zitpenningen voor mandaten worden geschrapt. Dan zijn ze meteen gratis. Maar mandaten op zich zijn wel belangrijk om de democratische controle vorm te geven en om ervoor te zorgen dat elke aandeelhouder en elke gemeente betrokken is bij de besluitvorming van de intercommunale. Dat moet worden gegarandeerd in de oefening die moet gebeuren. Efficiëntiewinsten zijn zeker nog te boeken, bijvoorbeeld in de samenwerking met andere nutsmaatschappijen of in de aanbesteding voor de werken van de diverse nutsmaatschappijen. Die oefeningen moeten we zeker voluit maken, maar het gaat over veel meer dan die mandaten.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

■